

Voorstelnummer :
Raadsvergadering : 7 februari 2013
Naam opsteller : Mw. L. Hulskamp
Informatie op te vragen bij : opsteller
Portefeuillehouders : J. Mesu

Onderwerp: Vaststellen tarieven Hulp bij het huishouden 2013 t/m 2014

Aan de raad,

Beslispunt: Vast te stellen de in de aanbesteding Hulp bij het huishouden te hanteren tarieven van € 21,- voor eenvoudige huishoudelijke hulp (HH1) en € 25,20 voor huishoudelijke hulp met ondersteuning (HH2).

1. Waar gaat dit voorstel over?

De huidige contracten met de zorgaanbieders die Hulp bij het huishouden aanbieden lopen per 31 december 2012 af. Voor het afsluiten van nieuwe contracten per 1-1-2013 hebben de colleges van 21 gemeenten (vanaf 1-1-2013: 19 gemeenten) uit de regio's Alkmaar, West-Friesland en de Kop van Noord-Holland het besluit genomen om opnieuw samen te werken. De samenwerking geldt voor de periode 2012 t/m 2016. Na twee jaar kan het contract nog twee maal met één jaar worden verlengd. Gemeente Alkmaar treedt hierbij op als coördinerende gemeente.

Vanaf 1 september 2012 geldt een wettelijke verplichting dat gemeenteraden basistarieven voor Hulp bij het huishouden vaststellen (Wet Leijten).

Na een inventarisatie bij de 21 colleges heeft de stuurgroep Hulp bij het huishouden, onder voorzitterschap van de wethouder WMO van de gemeente Alkmaar, op 8 november 2012 besloten om conform de Wet Basistarieven te handelen. De tarieven worden daarom ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraden. Deze tarieven zijn berekend aan de hand van een reële kostprijsberekening en met toepassing van de CAO Thuiszorg.

Aanbesteding Hup bij het huishouden

Alle gemeenten in Noord-Holland Noord hebben via een collegebesluit begin 2012 aangegeven de samenwerking op het terrein van de Huishoudelijke hulp voor de periode 2013 tot en met 2016 te willen continueren. De aanbesteding wordt uitgevoerd conform de Europese aanbestedingsregels, uitgaande van het 'Zeeuwse model'. Dit model houdt in dat de aanbestedende gemeenten vooraf de tarieven vaststellen. Vanaf de start van de Wet maatschappelijke ondersteuning wordt deze methodiek naar alle tevredenheid, zowel bij gemeenten in de regio's Alkmaar, West-Friesland en Kop van Noord-Holland als bij zorgaanbieders toegepast. De klanten zijn in grote mate tevreden over de uitvoering van de huishoudelijke hulp.

De samenwerking geldt voor de contractperiode 2012 t/m 2016. Na twee jaar kan het contract nog twee maal met één jaar worden verlengd. Op 11 juli 2012 is de aankondiging van aanbesteding en de offerteaanvraag gepubliceerd op de aanbestedingskalender. De relatief beperkte contractperiode van 2 jaar biedt mogelijkheden om adequaat in te spelen op wetswijzigingen als gevolg van het nieuwe regeerakkoord van PvdA en VVD.

De aanbesteding wordt uitgevoerd door de bovenregionale projectgroep Hulp bij het huishouden (vertegenwoordigers: gemeenten Den Helder, Heerhugowaard, Opmeer, Hollands Kroon, Hoorn en Alkmaar; de gemeente Alkmaar is de aanbestedende dienst.)

Gemiddeld twee keer per jaar vindt er een bestuurlijk overleg plaats over de ontwikkelingen/voortgang. Wethouders Wmo van de bovengenoemde gemeenten hebben zitting in de stuurgroep, de wethouder WMO van de gemeente Alkmaar is voorzitter van de stuurgroep.

Vanaf 1 september 2012 geldt een wettelijke verplichting dat gemeenteraden basistarieven voor Hulp bij het huishouden vaststellen (Wet Leijten).

Wet 'Basistarieven Hulp bij het huishouden'

De Wet Basistarieven beoogt dat zorgaanbieders niet kunnen inschrijven onder de reële kostprijs. Eén van de potentiële gegadigden (Omring) heeft de colleges en gemeenteraden door middel van een brief gevraagd om de wet toe te passen op de huidige aanbesteding.

Bij het vaststellen van de reële kostprijzen moet de gemeenteraad volgens de wet uitgaan van inzet van personeel door de aanbieder tegen arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden benodigd voor het leveren van huishoudelijke verzorging.

De wetswijziging van 21 mei 2012 is gepubliceerd in Staatsblad 2012, 226 van 1 juni, zie bijlage 1. In de ledenbrief nr. 12/055 van de VNG d.d. 20 juni 2012, kenmerk BAOZW/U201200947 (verder te noemen ledenbrief) wordt nader ingegaan op deze wetswijziging en in het bijzonder op de ingangsdatum van de nieuwe wet en de overgangstermijn:

'De wet heeft alleen gevolgen voor nieuwe aanbestedingen. Gemeenten met lopende contracten HH hoeven dus nog geen basistarieven vast te stellen. Dat hoeft pas op het moment dat de contracten zijn afgelopen. 'Drie maanden na de publicatiedatum van de wet in het Staatsblad moeten gemeenten die vanaf dat moment van plan zijn een aanbesteding aan te kondigen of potentiële inschrijvers uit te nodigen voor een offerte, rekening houden met deze wet'.

De projectgroep Hulp bij het huishouden heeft in juni 2012 de VNG geraadpleegd met de vraag of de huidige aanbesteding binnen deze overgangstermijn valt. De VNG heeft hierop als volgt gereageerd:

'De bedoeling van deze tekst is dat gemeenten die al voor september een aanbesteding hadden lopen (bestek gepubliceerd, aanbieders uitgenodigd etc.) niet gedwongen worden dit proces stil te leggen/ over te doen vanwege de Wet basistarieven. Het laten vaststellen van basistarieven door de Raad kost de nodige tijd. Maar als u al begonnen was met een aanbesteding en het vaststellen van de basistarieven is nog wel in te passen in de procedure dan is het uiteraard een goed uitgangspunt om wel rekening te houden met de wet. Die keuze maakt u zelf'.

Naar aanleiding van het gestelde in de ledenbrief en de reactie van de VNG was de projectgroep aanvankelijk van mening dat het laten vaststellen van de tarieven door de gemeenteraden nog niet van toepassing is op de in gang gezette aanbesteding.

Op 17 september 2012 heeft de projectgroep opnieuw contact gelegd met de VNG. Naar aanleiding van dit telefoongesprek is de reactie van de VNG (na overleg met VWS), per e-mail, als volgt:

'Wij komen tot de conclusie dat wij geen juridische onderbouwing kunnen geven waarmee we uw gemeenten kunnen garanderen dat u in het gelijk gesteld wordt als de aanbieder een juridische procedure begint. De Wet Basistarieven spreekt over rekening houden met het basistarief bij het aangaan van een overeenkomst. Er is nog geen jurisprudentie hoe de rechter aankijkt tegen een eventuele overgangstermijn.

Uit het telefonisch overleg heb ik begrepen dat in het bestek een goed onderbouwd tarief is neergelegd. Dit tarief zou u met een versnelde procedure ter vaststelling kunnen voorleggen aan de raden of via een mandaatconstructie laten vaststellen door de colleges. Daarmee voldoet u aan de Wet Basistarieven en behoeft de aanbestedingsprocedure niet voor langere tijd stil te liggen'.

Resumé, het juridisch onderbouwen of de nieuwe Wet Basistarieven wel of niet van toepassing is op de reeds lopende aanbesteding, is niet eenvoudig te beantwoorden.

Na een inventarisatie bij de 21 colleges heeft de stuurgroep Hulp bij het huishouden, onder voorzitterschap van de wethouder WMO van de gemeente Alkmaar, op 8 november 2012 bepaald dat het van belang is om de zorg weg te nemen dat de lopende aanbesteding niet conform het gestelde in de nieuwe wet plaatsvindt. De gemeenteraden worden gevraagd alsnog in te stemmen met de voorgestelde basistarieven.

Berekening basistarieven Hulp bij het houden

De in het bestek/aanbesteding opgenomen tarieven zijn tot stand gekomen naar aanleiding van een zorgvuldige berekening van de basistarieven HH1 en HH2 en de huidige geldende tarieven 2012.

Berekening basistarief HH1 en HH2.

Binnen de Wet basistarieven wordt niet gedefinieerd wat onder 'reële kostprijs' wordt verstaan. Binnen de berekening zoals wij die aan u voorleggen, zijn wij uitgegaan van een kostprijs waarbinnen alle kostencomponenten zijn opgenomen die minimaal noodzakelijk zijn voor het vaststellen van een basistarief per 1 januari 2013.

Uitgangspunten:

- bruto uurloon gebaseerd op de CAO voor Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg per 1-6-2012, geldend vanaf 1 januari 2013.
 - o Voor het HH1-tarief is uitgegaan bij FWG 10 periodiek 1 t/m 4, van periodiek 3.
 - o Voor het HH2-tarief is uitgegaan bij FWG 15 periodiek 1 t/m 8, van periodiek 6.
(Gelet op de 8 periodieken in FWG 15 vinden wij max-1 geen reëel uitgangspunt)
- Vakantiegeld, rekening houdende met het minimum.
- Eindejaarsuitkering, 5,5%
- Pensioen op basis van afspraken per 2013
- Sociale lasten inclusief zvw
- Opleiding, reistijd, reiskosten, 5%
- Vakantie uren, PLB uren, feestdagen en ziekteverzuim
- Overhead en marge voor de aanbieder (20%)

Op basis van de bovengenoemde uitgangspunten hebben wij een 'minimum' basistarief vastgesteld van: HH1, € 19,91 per uur en HH2, € 23,98 per uur. In bijlage 2 worden de basistarieven aan de hand van bovenstaande uitgangspunten gedetailleerd uitgewerkt.

Op basis van de berekende minimumtarieven is er vervolgens een procedure gelopen om de te hanteren tarieven voor HH1 en HH2 te bepalen:

1. Analyse huidige tarieven

Allereerst is een analyse gemaakt van de nog lopende contractperiode. Uit deze analyse blijkt dat zorgaanbieders de afgelopen vier jaren met de gehanteerde tarieven (2012: € 20,95 voor HH1 en € 25,14 voor HH2) de bedrijfsvoering op orde hebben kunnen houden.

2. Ambtelijke verkenning

Daarna heeft er een ambtelijke verkenning onder de 21 gemeenten plaats gevonden om zo de bandbreedte voor de nieuwe tarieven te kunnen bepalen. Ambtelijk is uitgesproken dat het wenselijk is om de nieuwe tarieven 'in lijn met' de huidige tarieven vast te stellen. Daarnaast hebben meerdere gemeenten aangegeven dat bij de definitieve vaststelling van de tarieven ook rekening gehouden moet worden met de toenemende bezuinigingen.

3. *Standpunt colleges*

Op basis van bovenstaande stappen is in een collegenota in het voorjaar van 2012 aan de 21 colleges voorgesteld om de nieuwe tarieven vast te stellen 'in lijn met' de huidige tarieven en daarbij de ambtelijke projectgroep te mandateren om de exacte tarieven te bepalen.

Deze procedure heeft er toe geleid dat de projectgroep, rekening houdende met onder andere bovenstaande basistarieven, de te hanteren tarieven voor 2013 en 2014 als volgt heeft bepaald:

Tarief HH1, € 21,00 per uur

Tarief HH2, € 25,20 per uur

De tarieven worden voor twee jaar vastgesteld (zonder tussentijdse indexering); eventuele CAO-aanpassingen zijn met de gehanteerde tarieven op te vangen. In het kader van de eventuele verlenging van het contract per 1-1-2015 zullen de gemeenten in 2014 bepalen of enige aanpassing wenselijk is. Daarbij zal er rekening worden gehouden met de dan geldende marktomstandigheden, het maatschappelijk klimaat en de verhouding tussen de dan geldende CAO VVT en de gehanteerde tarieven en zal minimaal +/- 2,5% en maximaal +/- 2,5% kunnen bedragen.

Consequenties vaststelling tarieven gemeenteraden voor de aanbesteding

De vaststelling van de tarieven door de gemeenteraden vraagt minimaal drie maanden. Als gedurende deze besluitvormingsperiode de aanbesteding wordt gepauzeerd, heeft dit als gevolg dat er niet voor 1-1-2013 nieuwe contracten met zorgaanbieders kunnen worden opgesteld. Sterker: de verwachting is gerechtvaardigd dat er niet voor maart/april 2013 nieuwe contracten kunnen worden aangegaan.

De vraag is dan op welke juridisch verantwoorde wijze de periode tussen 1-1-2013 en (uiterlijk) 1-4-2013 kan worden overbrugd.

De stuurgroep heeft hiervoor juridisch advies ingewonnen ¹. Geadviseerd wordt om de huidige aanbesteding te continueren en af te ronden. Met de geschikt bevonden partijen wordt een overeenkomst getekend die tevens als tijdelijke voorziening geldt. De overeenkomst bevat een voorbehoud voor de tariefsbepaling door de gemeenteraden, waarbij in principe het voorbehoud (en daarmee ook de tijdelijkheid van de voorziening) vervalt zodra de basistarieven bestuurlijk/politiek zijn geaccordeerd.

In het geval dat een gemeenteraad besluit af te wijken van de voorgestelde tarieven, is de consequentie dat de betreffende gemeente niet meer kan participeren in de gezamenlijke aanbesteding. De betreffende gemeente zal dan een nieuwe aanbesteding moeten starten. In het licht van de brede samenwerking en de zorgvuldige procedure die is gevolgd, stelt de stuurgroep aan de gemeenteraden voor om in te stemmen met de voorgestelde tarieven.

2. ***Wat besluit de raad/wat krijgt de raad als hij "ja" zegt?***

De raad stelt vast de in de aanbesteding Hulp bij het huishouden te hanteren tarieven van € 21,- voor eenvoudige huishoudelijke hulp (HH1) en € 25,20 voor huishoudelijke hulp met ondersteuning (HH2).

¹ Van Druenen & Partners Aanbestedingsadvies BV

3. **Waarom wordt dit onderwerp nu aan de raad voorgelegd?**

Raadsbevoegdheid

4. **Wie heeft er allemaal met de beslissing van de raad van doen?**

f. **Burgerparticipatie**

nvt

g. **Externe communicatie**

nvt

h. **Extern overleg gevoerd met Regio Noord Holland Noord**

5. **Waaruit bestaan de andere mogelijkheden om het doel te bereiken?**

In het geval dat een gemeenteraad besluit af te wijken van de voorgestelde tarieven, is de consequentie dat de betreffende gemeente niet meer kan participeren in de gezamenlijke aanbesteding. De betreffende gemeente zal dan een nieuwe aanbesteding moeten starten. In het licht van de brede samenwerking en de zorgvuldige procedure die is gevolgd, stelt de stuurgroep aan de gemeenteraden voor om in te stemmen met de voorgestelde tarieven.

6. **Wanneer wordt de beslissing van de raad uitgevoerd, gerealiseerd en wanneer wordt de raad daarover gerapporteerd?**

De aanbesteding wordt gecontinueerd en afgerond voor 1-1-2013, onder voorbehoud van politieke besluitvorming.

7. **Welke middelen zijn met dit voorstel gemoeid?**

Het gaat in 2013 en 2014 om een ophoging van de tarieven van 0.05 cent voor HHH 1, en 0.06 cent voor HHH 2. Dit heeft bij voortzetting van het huidige beleid geen consequenties voor de begroting 2013.

Zijn er externe subsidiebronnen en welke zijn dit? Er zijn geen subsidiemogelijkheden van toepassing.

8. **Waarom moet de raad dit besluit met deze mogelijke oplossing nemen?**

In het geval dat een gemeenteraad besluit af te wijken van de voorgestelde tarieven, is de consequentie dat de betreffende gemeente niet meer kan participeren in de gezamenlijke aanbesteding. De betreffende gemeente zal dan een nieuwe aanbesteding moeten starten. In het licht van de brede samenwerking en de zorgvuldige procedure die is gevolgd, stelt de stuurgroep aan de gemeenteraden voor om in te stemmen met de voorgestelde tarieven.

Bijlagen:

1. Berekening tarieven huishoudelijke hulp per 1 januari 2013
2. Informerende brief aan de raad
3. Raamovereenkomst voor het verrichten van diensten in de vorm van huishoudelijke hulp binnen het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning

Bergen, 18 december 2012

College van Bergen

drs. W.J.M. Bierman
secretaris

drs. H. Hafkamp,
burgemeester